

บทที่ 4 กฎหมายเกี่ยวกับการบัญชี

กฎหมายเกี่ยวกับการบัญชีฉบับปัจจุบันคือประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 285 เรื่อง การบัญชี มีจำนวน 32 ข้อ โดยแบ่งการศึกษาออกดังนี้ คือ

1. ประวัติความเป็นมา

เมื่อมีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในปี พ.ศ.2472 ได้กำหนดให้ธุรกิจการค้าในรูปแบบบริษัท จำกัด ต้องจัดทำบัญชีโดยกรรมการเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำ ดังที่ปรากฏในมาตรา 1168 ความว่า

“ในอันที่จะประกอบกิจการของบริษัทนั้น กรรมการต้องใช้ความเอื้อเพื่อ สอดส่องอย่างบุคคลค้าขายผู้ประกอบด้วยความระมัดระวัง

ว่าโดยเฉพาะกรรมการต้องรับผิดชอบร่วมกันในประการต่างๆ ดังจะกล่าวต่อไปนี้เป็นคือ

- (1) การใช้เงินค่าหุ้นนั้น ได้ใช้กันจริง
- (2) จัดให้มีและรักษาไว้ให้เรียบร้อย ซึ่งบรรดาสมุดบัญชีและเอกสารที่กฎหมายกำหนดไว้”

อย่างไรก็ตาม กฎหมายมาตรานี้ไม่ได้บัญญัติถึงรายละเอียดว่าต้องจัดทำบัญชีอะไรบ้าง นอกจากนี้ธุรกิจในรูปแบบห้างหุ้นส่วน หรือการค้าของบุคคลธรรมดาที่ไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายบังคับ ให้จัดทำบัญชีเหมือนอย่างบริษัทจำกัด ดังนั้น บุคคลธรรมดา หรือห้างหุ้นส่วนอาจไม่ทำบัญชีก็ได้ หรือถ้าทำก็ไม่ได้มาตรฐาน

ต่อมาจึงได้มีการออกกฎหมายฉบับแรก เกี่ยวกับการจัดทำบัญชี คือพระราชบัญญัติ การบัญชี พ.ศ.2482 โดยมีเหตุผลและความมุ่งหมายสำคัญ 3 ประการ คือ

- (1) เพื่อให้การทำบัญชีของผู้ประกอบธุรกิจการค้าและอาชีพต่างๆ เป็นระเบียบอันดี อันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการค้าเอง และประโยชน์ในการติดต่อ ธุรกิจและการเงิน เช่น ทราบผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน โดยถูกต้อง สะดวกต่อการติดต่อการค้า การให้เครดิตและการลงทุน

เซบงคอบตงแตงนท 50 พฤษทกายน พ.ศ.2515 มเนอท 52 ขบ เทยทบระกเทยของคณะ
ปฏิวัติฉบับนี้ ได้ออกมายกเลิกพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าว ฐานะของกฎหมายนี้จึงมี
ค่าเท่ากับพระราชบัญญัตินั้นเอง เหตุผลของการออกประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้มีว่า

“โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นว่า ปัจจุบันนี้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการค้าของ
ประเทศ และระบบการบัญชีได้พัฒนาการไปอย่างรวดเร็ว แต่กฎหมายว่าด้วยการบัญชีได้
ประกาศใช้มาตั้งแต่ พ.ศ.2482 บทบัญญัติต่างๆ ไม่รัดกุม และเหมาะสมกับสถานการณ์
ปัจจุบัน สมควรแก้ไขปรับปรุงเสียใหม่ให้เหมาะสม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ
การค้า และเพื่อให้สอดคล้องกับระบบการภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรในปัจจุบัน”

2. สาระสำคัญในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 285 มีดังนี้คือ

2.1 หน่วยงานที่ควบคุม

ให้มีสำนักงานกลางบัญชีในกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ เพื่อปฏิบัติการ

